Moskvaga. Kõrvuti sellega püüti hankida Rootsilt (vt. Gustav I Vaasa) ja Taanilt (vt. *Suppl.* Kristian III) sõjalist abi Vene vastu. Lõpuks sõlmis ordu aja võitmiseks 24. VI 1554 15-ks a-ks Moskvaga ebasoodsail tingimusil vaherahu. Rahuleping ratifitseeriti 1555 Võnnus, kuid ordumeister esines keisri ees protestiga, et Vene- ja Liivimaa vahekorra küsimust kanda riigikammerkohtu ette ja saavutada ordule sobiv lahendus. Kui ordu ja Riia peapiiskopi suhe peatselt teravnes, suurendas ordu omi sõjalisi jõude veebr-s 1556 ja sama a. märtsis peetud Volmari maapäeval paljastas G. peapiiskop Wilhelm'i (vt.) ühenduse välisriikidega ning kavatsused Liivimaa suhtes. Ordu ja peapiiskopi tülist arenenud kokkupõrke ajal Poolaga viibis G. tegevuseta Võnnus ning suri varsti.

Jahrbuch für Genealogie, Heraldik und Sphragistik 1899, lk. 62 (L. Arbusow); Arbusow, Grundriss, lk. 170 jj.; H. Kruus, Vene-Liivi sõda (1924), lk. 21 jj. *F. R.*

GALKIN-VRASKOI (-Vras[s]ki), Mihhail Nikolajevitš, Eestimaa kuberner, sünd. 1834 (lähemad andmed puuduvad) Kaasani kub-u aadliku pojana, õppis 1849—53 Kaasani ülikooli õigusteaduskonnas, mille lõpetas kandidaadi astmega. Ta teenis 1854—62 Orenburgi ja Samaara kindralkuberneri kantseleis ja 1862—67 siseministeeriumis; a-il 1867—68 oli ta Peterburi vangimajade komitee direktor, 1868—70 Eestimaa kuberner, 1870—79 Saraatovi kuberner, 1879—96 vangimajade peavalitsuse ülem ja 1896—1916 riiginõukogu liige; surn. 8. IV 1916 vkj. Peterburis. — G. oli XIX s. esimene vene rahvusest Eestimaa kuberner ja ühtlasi siinseid esimesi teerajajaid venestusele. Tema kuberneriks oleku ajal seati Eestimaal riigiasutisis asjaajamiskeeleks vene keel; ka hakkas ta nõudma kubermangu politseiorganeilt, et need lisaksid oma saksakeelseile aruandeile juurde venekeelsed tõlked, ja algatas viimaks koguni kohaliku politseikorralduse reorganiseerimise küsimuse, et suurendada siin keskvalitsuse mõju. G. oli kaastegev Tallinnas vene õppekeelega Aleksandri gümnaasiumi asutamise eeltöödel. Seistes kohaliku sakslusega vaenujalal, sattus ta 1869 eriti teravasse konflikti Eestimaa rüütelkonna esindusega ja Tallinna raega oma järsu nõude tõttu, et riiklikkude pühade puhul ka luteriusulised riigi- ja linnaametnikud ning rüütelkonna funktsionäärid osa võtaksid vene-õigeusu kiriku pidulikust jumalateenistusest. Sel puhul saksa ringkonnis tekkinud ärevus mõjus kõikuva iseloomuga keiser Aleksander II-le (vt. ka *Suppl.*) niivõrra, et ta pidas soovitavaks G. lahkumist Eestimaa kuberneri kohalt, mis siis ka varsti toimus. Nii oma kuberneriks oleku ajal kui ka pärastpoole tundis G. eriti elavat huvi vene-õigeusuliste seisundi parandamise vastu Baltimail. A-st 1882 kuni enda surmani toimis ta Peterburis asuva Balti Õigeusu Vendkonna (Прибалтійское Православное Братство) esimehena, mis organisatsiooni eesmärgiks oli hoolitseda Baltimaade õigeusu kirikute ja koolide eest ning soetada ja levitada eesti- ja lätikeelset õigeusu vaimulikku kirjandust. G. mõjul suurendati 1880-ndate a-te keskel Baltimail õigeusu rahvakoolele riigikassast antavat iga-aastast toetust 12 000 rublalt ümmarguselt 30 000 rublani. Eesti ja läti õigeusuliste seisundiga tutvumiseks sooritas G. Peterburist korduvalt reise Baltimaile. G. sulest on ilmunud Kesk-Aasia ja Orenburgi alade kohta rida ajaloolisi ja etnograafilisi artikleid, mis on kogutud teosesse „Этнографическіе и историческіе матеріалы по средней Азіи и Оренбургскому краю" (Peterburi, 1868).

G. teenistusleht ERKA-s; Новый Энц. Сл. Брокг.-Ефр.; Отчетъ о дѣятельности... Прибалтійскаго Православнаго Братства ... за 1915 г. (1916), lk. 5—11; „Правительственный Вѣстникъ" 1916 nr. 82; A. v. Tobien, Die livländische Ritterschaft I (1925), lk. 51—54, 514; Staël v. Holstein, Materialien, Abtheilung I, 1. kd. (käsikiri ERKA-s), lk. 233, 234, 239; Ed. v. Dellingshausen, Im Dienste der Heimat (1930), lk. 11, 141; „Vaimulik Sõnumitooja" 1904, nr. 4, 7. *J. Kt.*

GARAIS, Fricis (Frīdrichs) (pseud. **V. Zemtsev**), läti publitsist, sünd. 21. VII 1865 vkj.? Bauske maakonnas Vecmuiža v., õppis Jelgava (Miitavi) gümnaasiumis ja Moskva ülikoolis, mille lõpetas keeleteaduse alal. A-st 1895 toimis G. riigiametnikuna, oli maksuinspektoriks a-st 1899 Jaunjelgavas (Friedrichstadt'is), a-st 1903 Viljandis ja hiljemini Cēsise (Võnnu) maakonnas.

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 66